

sarius ab initio, Confessionem excipiendo illius anni, efformet simul iudicium de annis præteritis. Secus verò dicendum, si Confessarius post Confessionem exceptam illius anni advertat, pœnitentem omisisse numerum explicare in superioribus annis; tunc enim, si ex Confessione præsentis habeat distinctam notitiam peccatorum, poterit quidem (quin repetantur priores Confessiones) formare simul distinctum iudicium de annis præteritis; sed si ex Confessione præsentis habeat tantum confusam notitiam de culpis confessis, ut sæpius accidit in Confessionibus longioribus et implicatis, eo casu (ut bene ait *Lugo d. 16. n. 640.*) tenetur sumere distinctam notitiam specierum, et numeri omisi in Confessionibus præteritis, nec sufficit tunc ad absolvendum notitia illa confusa status pœnitentis de annis præteritis, cum ex una parte teneatur pœnitens aliquando peccata sua confiteri sigillatim, quod nunquam fecit; et ex altera tenetur confessarius aliquando distinctum efformare iudicium de peccatis.

505. — Cæterum hic sedulo advertendum, non esse cogendos pœnitentes ad repetendas Confessiones nisi moraliter certo constet eas fuisse invalidas, ut rectè dicunt *Croix l. 6. p. 2. num. 1221. Gobat. tr. 7. n. 275. Holzm. p. 179. n. 683. v. Resp. Mazzotta tom. 3. p. 362. et Elbel p. 281. n. 273. cum Fill. et communi (contra Antoine p. 511. q. 12. qui inter rigidos Auctores nostri temporis non innumum habet locum). Ratio, quia possessio stat pro valore Confessionum præteritarum, quamdiu de earum nullitate non constat. Dices: Quando extat præceptum, et dubitatur de ipsius impletione, possidet obligatio præcepti; ergo in dubio de valore Confessionum præteritarum possidet obligatio eas repetendi. Sed respondetur, quòd regula præfata tum currit, cum adest præceptum, et dubitatur, an actus impletionis fuerit positus vel ne; cum verò talis actus jam bona fide fuerit positus, et postea dubitatur, an fuerit validus vel invalidus, tunc ille ut validus est reputandus; tunc enim currit aliud principium, nempe quòd in dubio standum est pro valore actus, ut communiter tradunt DD. cum *Laym. l. 1. c. 5. n. 32. ex Glossa in l. In contrahenda, D. de Reg. Jur. Croix l. 1. n. 91. Sporer tr. 1. c. 7. n. 78. Mazzotta t. 1. n. 74, qui asserit communem, et Nav. Man. c. 26. n. 287. ubi dicit: « Præsumptio pro actus valore præponderat aliis. »**

Et quoad obligationem repetendi Confessiones recidivorum, de quarum valore sæpe dubitari potest, hanc regulam optimè tradit *Habert t. 6. p. 465. sic dicens: « (Si pœnitens aliquandiu post Confessionem dignos pœnitentiæ fructus fecit, hoc est strenuè adversus tentationes, et peccandi occasiones pugnaverit, Confessarius iudicabit validam fuisse Confessionem. Secus si paulò post Confessionem, seu data prima occasione, lapsus fuerit). »* Tunc enim, ego addo, revera moraliter certum est Confessiones fuisse nullas, nam ille qui in Confessione verè dolet et proponit emendationem, saltem per aliquod tempus à peccato se abstinet, saltem aliquem conatum adhibet ante relapsum; unde qui post suas Confessiones ut plurimum citò et sine aliqua resistantia iterum

cecidit, certè censendus est nullum, vel nimis tenuem habuisse dolorem vel propositum. Aliter verò dicendum, si per aliquod tempus perseveraverit, vel ante casum aliquam saltem resistantiam præstiterit.

DUBIUM IV.

DE SATISFACTIONE.

ARTICULUS I.

Quæ ejus necessitas, et quantitas.

506. Quomodo satisfactio sit necessaria? Et an sit venialis ejus omisio in culpis venialibus? — 507. Quibus casibus possit imponi levis pœnitentia? Et an possit minui propter illud: *Quidquid boni feceris etc.* — 508. Quando licitè imponatur pœnitentia minor justo? Quanta debeat esse juxta Tridentinum? — 509. An sit justa causa minuendi pœnitentiam prudens timor, ut pœnitens eam impleat? — 510. Auctoritates circa hoc punctum. — 511. An possit injungi pro pœnitentia ingressus Religionis, aut susceptio status conjugalis? — 512. An et quando possit vel debeat imponi pœnitentia publica? — 513. Dub. 1. An possit injungi opus aliàs debitum? Dub. 2. An pœnitentia mox ante imposita? — 514. An possit imponi opus internum? Et an opus pro Defunctis? An cessatio ab aliquo bono opere? An pœnitentia possit imponi post absolutionem? — 515. Sub qua obligatione pœnitens teneatur acceptare et implere pœnitentiam? — 516. Dub. 1. An pœnitens teneatur sub gravi acceptare et implere pœnitentiam justam? Quid si sit gravior justo? — 517. Dub. 2. Quid si sit imposita pro venialibus aut mortalibus confessis? — 518. Dub. 3. An Confessarius pro culpis gravibus possit dare pœnitentiam gravem sub obligatione levi? — 519. Dub. 4. An tempore Jubilæi vel Indulgentiæ plenariæ Confessarius possit omittere impositionem pœnitentiæ? — 520. Dub. 5. An si pœnitens oblitus sit pœnitentiæ teneatur repetere Confessionem, ut eam recipiat? — 521. Pœnitens implens Pœnitentiam in mortali. Quæ dilatio sit mortalis in implenda pœnitentia? — 522. Dub. 1. An existens in mortali possit satisfacere pœnitentiæ? — 523. Dub. 2. An peccet satisfaciens in mortali? — 524. An possit imponi pœnitentia sub conditione, si relabatur? — 525. An transacto tempore præscripto desinat obligatio implendi pœnitentiam? — 526. An pœnitentia possit impleri per alium? — 527. An pœnitentia sit implenda ante Communionem? — 528. Quis et quomodo possit commutare pœnitentiam? — 529. Dub. 1. An pœnitens teneatur eo casu repetere Confessionem. Dub. 2. Quid si pœnitentia fuerit imposita pro peccatis reservatis? Dub. 3. An Confessarius possit commutare pœnitentiam extra Confessionem? — 530. Adnotantur principaliores Canones pœnitentiales.

506. — « RESP. 1. Satisfactio, seu Pœnitentia à Confessario data, est necessaria necessitate non Sacramenti, sed præcepti; ideoque à Confessario regulariter imponenda est, secundum Suarez, et Reg. t. 1. l. 7. n. 12. sub mortali; tamen Card. de Lugo

» concedit, ex parvitate materiæ posse venialiter peccari, ut
 » v. d. 25. n. 47; v. gr. si ob peccata venialia levis pœnitentia es-
 » set injungenda; ejus enim voluntariam omissionem veniale
 » tantum esse. * (Et probabilem putant Salm. cap. 10. num. 19.
 » cum Dic. etc.) * Ita etiam Dian. part. 6. t. 9. Res. 44. Et qui-
 » dem proportionata tum peccatis, tum facultati pœnitentis. Ra-
 » tio prioris est, quia est pars Sacramenti non essentialis, sed
 » integralis tantum, habens effectum ex opere operato, et majo-
 » rem vi Sacramenti, quam sine eo. Ratio posterioris est, tum ex
 » Trident. sess. 14. can. 8, tum quia Sacerdos tenetur curare in-
 » tegralitatem Sacramenti, et tam vindicare, quam mederi. Bonac.
 » t. 1. d. 5. q. 5. §. 3. p. 2. »

Unde resolves :

307. — « I. Excusatur aliquando Confessarius, si levissi-
 » mam (vel etiam nullam) pœnitentiam injungat, v. g. I. Si
 » pœnitentem vehementissimè contritum, aut aliter satisfecisse
 » advertat. Caj. Nav. Suar. Reg. Bon. de Pœn. d. 5. q. 5. sect. 3.
 » p. 2. n. 1. et 2. Esc. cap. c. 6. n. 41. Cum verò id rarò, vel
 » nunquam constare satis possit, tutius est * (Imò necessarium
 » ex Salm. n. 22. cum Pal. et Coninck) aliquam semper
 » injungere; ut rectè monet C. de Lugo d. 23. sect. 4. n. 48.
 » II. Si pœnitens sit mentis impos, aut aliter impotens, aut morti
 » proximus, aut valde debilis, cui tamen prudenter injungi
 » levem saltem pœnitentiam, v. gr. percussione pectoris, in-
 » vocationem nominis JESU (saltem corde) aliosve pios mo-
 » tus, vel ut per hæredes Sacrificia, eleemosynas, et similia
 » opera pia fieri curet, monent Suarez, Laym. et Bonac. l. c.
 » et Navar. qui addit, posse injungi, ut patienter ferat infirmi-
 » tatem, quod tamen Bonac. l. c. non probat; cum fieri possit,
 » ut id valde angat infirmum, timentem se non ritè satisfacere.
 » * (Nota hùc quod habetur in Rituali Romano: Aëgris non esse
 » injungendam gravem pœnitentiam, sed indicendam tantum
 » illam, quam si convalescerint opportuno tempore peragant. Et
 » idem dicitur in cap. Ab infirmis. 26. q. 8. Dicunt autem
 » Salm. c. 10. n. 21. et Dicast. d. 14. dub. 2. n. 14. quòd si
 » infirmus potest satisfacere per eleemosynas, imponendæ sunt
 » à Confessario.) * III. Quando scrupulosus sæpius intra eam-
 » dem horam redit cum novis culpis; quia supponitur satis impo-
 » sita in præcedentibus. Tan. l. 4. c. 1. ex Fagund.
 » 2. Etsi Confessarius peccet ex communi, si pro magnis pec-
 » catis valde parvam pœnitentiam imponat, excusari tamen eum
 » posse putat Diana part. 3. t. 4. res. 92. si addat illud: Quid-
 » quid boni feceris, etc. Verùm hæc regula universaliter ad-
 » mitti non potest, ut bene notat Card. de Lugo d. 25. n. 57.
 » Conin. Tanner. Palaus, etc. contra quos Diana per se citat
 » Bann. et Leand. part. 6. t. 7. Res. 3. et part. 9. t. 9. Re-
 » sol. 54. et ab aliis non immeritò rejicitur, eò quòd verba,
 » utpote merè deprecatoria, non habeant vim elevandi omnia

» opera bona ad efficaciam sacramentalem. Aversa quæst. 13.
 » sect. 7. »

Utrum per illa verba: Quidquid boni feceris, etc. eleventur
 ad effectum satisfactionis sacramentalis omnia bona opera pœni-
 tentis, licet non imposita? Negat Vioa q. 6. ar. 1. num. 3. quia
 virtus clavium tum elevat pœnitentis opera, cum ligat; quapropter,
 cum verba illa ad nihil obligent in particulari, non ligat,
 et consequenter nec opera elevari possunt. Sed longè probabili-
 us et communiùs ex D. Thom. affirmant Nav. c. 26. n. 24. Fill.
 Holz. n. 610. cum Reg. et Stoz. et probabile vocat ipse Vioa
 l. c. Ratio, quia Ecclesia non frustra, sed ad hoc quidem verba
 illa proferri præscripsit, ut omnia bona opera pœnitentis,
 quamvis ex ejus electione fiant, ad satisfactionis Sacramentalis
 meritum eleventur. Id omne docet D. Th. in Quodlib. 3. art. 28.
 ubi sic ait: « Et hæc quæ præter injunctionem expressam (pœ-
 nitens) facit, accipiunt majorem vim expiationis culpæ præ-
 teritæ ex illa generali injunctione, qua Sacerdos dicit: Quid-
 quid boni feceris, etc. Et quantum ad hoc talis satisfactio est
 sacramentalis, in quantum virtute clavium est culpæ com-
 missæ expiativa. »

308. — « 3. Minor justo licitè datur ex causa: qualis, v. g.
 est I. Magna contritio. * (nisi pœnitentia sit necessaria ad
 medicinam.) * Fragilitas animi, vel corporis, ob quam time-
 tur majorem non impleturum; III. Tempus Jubilæi, vel In-
 dulgentiæ plenariæ. Ita Suarez, Henriq. Laym. »

Certum est Confessarium teneri ut Judicem, et ut Medicum
 imponere pœnitentibus satisfactionem, per se loquendo, peccatis
 condignam; ut Judici enim incumbit infligere pœnas delictis
 commensuratas, et ut Medico præscribere pharmaca idonea tam
 morbis contractis curandis, quam in posterum vitandis: ita ex Tri-
 dent. sess. 14. cap. 8. ubi dicitur: « Debent ergo Sacerdotes
 Domini, quantum spiritus et prudentia suggesserit, pro qua-
 litate criminum, et pœnitentium facultate salutare, et con-
 venientes satisfactiones injungere; ne, si fortè peccatis conmi-
 veant, et indulgentiùs cum pœnitentibus agant, levissima
 quædam opera pro gravissimis delictis injungendo, alienorum
 peccatorum participes efficiantur. Habeant autem præ oculis,
 ut satisfactio quam imponunt non sit tantum ad novæ vitæ
 custodiam..., sed etiam ad præteritorum peccatorum vindic-
 tam, et castigationem. » Ergo tenetur pœnitens tam ad inte-
 grandum Sacramentum, quam ad satisfaciendum divinæ justitiæ
 exigenti reparationem injuriæ sibi illatæ, pœnalem satisfactio-
 nem Deo exhibere.

Hinc bene advertit Catechismus Rom. p. 2. c. 5. n. 79. « Ut
 pœnitentes suorum scelerum pravitatem magis agnoscant,
 opera pretium erit eis interdum significare, quæ pœnæ qui-
 busdam delictis ex veterum Canonum præscripto (qui pœni-
 tentiales vocantur) constitutæ sint. »

509. — Diximus, *per se loquendo*; nam per accidens Confessarius minuet pœnitentias propter justas causas, mox supra à Busemb. descriptas, et signanter (prout communiter DD. docent) propter animi infirmitatem, qua laboret pœnitens, et ob quam censeatur satisfactionem proportionatam non impleturus. Ita D. Thom. *supl. quæst. 18. art. 4.* (cujus verba inferius referentur) *Suar. d. 38. sect. 4. n. 4. cum communi, Nav. cap. 16. n. 21. Anacl. pag. 634. n. 25. Tol. lib. 3. cap. 11. n. 8. Abelly pag. 160. vers. 3. Elbel n. 248. Laym. cap. 15. n. 12. Pal. d. 20. n. 10. Salm. c. 10. n. 46.* ac alii passim etiam rigidioris sententiæ sectatores, ut *Habert de Pœn. cap. 10. §. 7. Petrocor. c. 2. quæst. 2. et Natal. Alex. cap. 6. art. 6. Reg. 5.* Ratio, quia tametsi juxta divinæ justitiæ rationem exigatur satisfactio peccatis adæquata, tamen ex divina clementia habenda est ratio virium pœnitentium tam corporis quàm animi. Ideo dicitur in Tridentino: « Divinam clementiam decere, ne nobis absque ulla » satisfactione peccata dimittantur. » Nota illud *absque ulla satisfactione*; ergo Deus non omnimodam satisfactionem, sed aliqualem ex sua clementia tantùm exposcit. Et huc facit id quod dixit D. Thomas *Quodlib. 3. art. 1.* « Si contingat quòd Sacerdos » mitiorem satisfactionem imponat... nihilominus pœnitens ad » aliquid ulterius obligatur; quod si in hac vita non perficiet, » in Purgatorio exsolvet. »

Nec obstat quòd in Trident. *l. c.* præscribatur pœnitentia injungenda esse pro qualitate criminum; nam ibidem simul dicitur, ut supra relatum est, ut satisfactiones imponantur, « quantum prudentia suggesserit pro qualitate criminum, et pœnitentium facultate salutare et convenientes. » Nota *to pro pœnitentium facultate*, id est spectata illorum infirmitate corporis et animi: et nota *to salutare, et convenientes*, unde rectè ait Auctor de *Offic. Conf. apud Croix lib. 1. quæst. 50.* « Salutare non sunt satisfactiones, quibus præ gravitate vix pares esse pœnitentes videantur, adeo ut in eorum perniciem vertant. » Sic etiam explicat *Abelly pag. 161.* verbum illud *Salutare*; « Id est, ait, utiles ad salutem pœnitentium: Confessarius enim debet hoc solum ob oculos habere, ut pœnitentis saluti consulat. » Appositè etiam *Antoine*, quamvis hic Auctor meritò numeretur inter Scriptores rigidiores nostri temporis, tamen *p. 516. n. 3.* sic dicit: « Satisfactiones vindicativæ, ut salutare sint et convenientes, debent esse proportionatæ, non solum multitudini et gravitati peccatorum, sed etiam facultati et dispositionibus pœnitentis; neque enim salutare sunt pœnitentiæ tam graves ac diuturnæ, ut, spectata pœnitentis fragilitate, periculum sit ne eas omittat; nam tunc in ejus exitum verterentur. In hoc autem Sacramento magis intenditur emendatio et salus pœnitentis, quàm satisfactio pro pœna. Si ergo expediat ad bonum spirituale pœnitentis, potest imponi levior pœna quàm mereatur. » Quare *S. Anton. 3. p. tit. 16. c. 21.* ait: « Debet Confessarius dare » talem pœnitentiam, quam credat verisimiliter pœnitentem

» implere, ne ipsam violando deterius ei contingat. » Et Rituale Parisiense dicit: « Confessarius pœnitentem interroget an possit » pœnitentiam sibi injunctam peragere, alioquin eam pro sua » prudentia immutet, aut minuat. » Ita *Antoine*. Idem sentit *Gonet t. 6. p. 463. Collig. 2.* ubi inquit: « Ex rationabili causa potest interdum Confessarius levior pœnitentiam injungere, ut si pœnitens gravi morbo sit oppressus, vel si sit periculum, quòd à Confessione deterreatur, aut pœnitentiam injunctam non adimpleat. Unde *Gerson in Regula mor. p. 2. c. de Pœnitentia* dicit: « Tutius est cum parva pœnitentia, quæ sponte suscipitur, et verisimiliter adimpletur, ducere confessos ad Purgatorium, quàm cum magna non implenda præcipitare in Infernum. » Et *Cajet. in Summa v. Satisfactio*, ait: « Debiliter » disposito pœnitenti danda est satisfactio, ut parvulus ignis foveatur, et ne apposita palea suffocetur appositis lignis desuper. » Item *Scotus d. 15. q. 1. art. 5.* loquens de pœnitente qui animo est infirmus, ait: « Si adeo est delicatus, quòd non » velit jejuniu adimplere, imò si nullam pœnitentiam vult » recipere, absolvendus est, et non respuendus, ne cadat in » desperationem. » Et sic demum concludit: « Illud sibi imponendum quod libentius recipit, et quod creditur impleturus. »

Idque confirmatur ex Rituali Rom. de *Sacram. Pœnit.* ubi dicitur: « Postremò Confessarius salutarem et convenientem satisfactionem, quantum spiritus et prudentia suggesserit, injungat, » habita ratione statûs, conditionis, sexûs et ætatis, et item dispositionis pœnitentium. Nota *to dispositionis.* »

510. — S. Carolus Borrom. in *Instruct. Conf. ap. Concinam p. 346. n. 14.* sic præscripsit: « Canonum pœnitentias, ut tempore ferunt, pro caritate et prudentia sua (Sacerdos) minuet, » prout peccatorum circumstantiæ requirent, in quibus rationem » habebit contritionis... Nec verò putent sua peccata levia esse, » quia parva illis pœnitentia data est, sed hoc factum esse, ne » eam quæ pro culparum ratione injungenda erat (nota) deserant » cum periculo salutis suæ. Proinde pœnitentes ideo hortandi » erunt, ut præter opera imposita, plura etiam alia præstare conentur. » Additque idem S. Archiepiscopus: « Talem imponat » pœnitentiam, qualem à pœnitente præstari posse judicet. » Proinde aliquando, si ita expedire viderit, illum interroget, » an possit, anve dubitet pœnitentiam sibi injunctam peragere; » alioquin eam mutabit, aut minuet. »

S. Joannes Chrysost. *Hom. 43. in c. 28. Matth.* sic ait: « Etsi » erramus modicam pœnitentiam imponentes, nonne melius est » propter misericordiam rationem reddere, quàm propter crudelitatem? » Item *Hom. 44.* « Sicuti enim, si fascem super humeros adolescentis quem non potest bajulare posueris, necesse est » aut fascem abjiciat, aut sub pondere confringatur: sic et homini (nota) cui grave pondus pœnitentiæ imponis, necesse est » aut ut pœnitentiam suam rejiciat, aut suscipiens, dum sufferre

» non potest, scandalizatus amplius peccet. » Idque confirmat S. Doctor ex eo quod scribit Apostolus (2. Cor. c. 2. v. 6 et 7.) » Sufficit illi, qui ejusmodi est, objurgatio hæc, quæ fit à pluribus, » ita ut è contrario magis donetis, et consolemini, ne fortè abundanti-ori tristitia absorbeat, qui ejusmodi est. » Unde Chrysostomus sic prosequitur : « Ex ea re docemur, quòd non solum » ad peccatorum naturam, verum etiam ad mentem, habitumque » peccantium oporteat moderari pœnitentiam. » *Hom. 4. in 2. ad Cor.*

Confirmat D. Thomas (cujus regulam dicit *Conc. p. 395. n. 12.* servandam esse in imponendis pœnitentiis) *Suppl. q. 18. ar. 4.* dicens : « Pœnæ satisfactoriæ in Canone determinatæ non committuntur omnibus, sed variandæ sunt secundum arbitriam Sacerdotis... Sicut ergo Medicus aliquando prudenter non dat medicinam ita efficacem, quæ ad morbi curationem sufficiat, ne propter debilitatem naturæ majus periculum oriatur; ita Sacerdos divino instinctu motus, non semper totam pœnam, quæ uni peccato debetur, injungit, ne infirmus ex magnitudine pœnæ desperet, et à pœnitentia totaliter recedat. » Et quòd hic S. Doctor non solum loquatur de imbecillitate corporis, sed etiam animi pœnitentis, patet ex contextu ejusdem articuli; et clarius ex *Quodl. 3. a. 28.* ubi dicit : « Videtur autem satis conveniens, » quòd Sacerdos non oneret pœnitentem gravi onere satisfactionis, quia sicut parvus ignis à multis lignis suppositis de facili » extinguitur, ita posset contingere, quòd parvus affectus contritionis in pœnitente nuper excitatus, propter grave onus satisfactionis extingueretur, peccatore totaliter desperante; unde » melius est, quòd Sacerdos pœnitenti indicet, quanta pœnitentia » esset sibi pro peccatis injungenda, et injungat sibi nihilominus » aliquid quod pœnitens tolerabiliter ferat : ex cuius impletione » assuefiat, ut majora impleat, quæ etiam Sacerdos injungere non » attentasset. Et hæc quæ præter injunctionem expressam facit, » accipiunt majorem vim expiationis culpæ præteritæ, ex illa » generali injunctione qua Sacerdos dicit : Quidquid boni feceris » sit tibi in remissionem peccatorum. » Et idem Angelicus *Opusc. 65. §. 4.* postquam dixit : « Sacerdos non imponat pœnitentiam ita gravem, ut pœnitens totam dimittat... nec ita levem, ut contemnat peccatum. » Deinde addit : « Tamen tutius » est imponere minorem debito, quam majorem, quia melius » excusamur apud Deum propter multam misericordiam, quam » per nimiam severitatem, quia talis defectus in Purgatorio supplebitur. »

Idem fortius insinuat S. Antoninus 3. p. tit. 16. c. 20. sub initio, ubi ait : « Est autem satis rationabilis causa non dandi hujusmodi pœnitentias, indispositio pœnitentium, etiam quia aliquando non sufficeret tempus vitæ; nam (ut dicunt *Raymund. et Hostiens.*) debet Confessor dare talem pœnitentiam, quam credat verisimiliter illum implere, ne ipsam violando deterius contingat. Quòd si magna peccata commisit, et dicit se pœnitere, sed non posse

aliquam duram pœnitentiam agere, animet eum ad hoc Confessor, ostendendo ei gravitatem peccatorum, et per consequens pœnarum, et sic tandem injungat ei pœnitentiam quam libenter suscipiat. Et si Sacerdos non potest gaudere de omnimoda purgatione ejus; saltem gaudeat, quòd liberatum à gehenna transmittit ad Purgatorium. Itaque (ut inquit *Host.*) Confessor nullo modo debet permittere peccatorem desperatum recedere à se, sed potius imponat ei unum Pater noster, vel aliud leve, et quòd alia bona quæ fecerit, et mala quæ toleraverit, sint ei in pœnitentia, concordante S. Thoma. Hoc tamen sanè intellige, videlicet, quia si aliàs ipsum pœnitet, et paratum dicit se facere quod debet, sed onus pœnitentiæ dicit non posse sufficere, tunc propter hoc quantumcumque deliquerit, non debet dimitti sine absolutione, ne desperet. » Hucusque S. Antonin. Ex quo sequitur, quòd Confessarius non debet permittere, ut pœnitens recedat sine absolutione, eò quòd nolit acceptare debitam pœnitentiam, sed potius imponat satisfactionem, quam ille libenter suscipiat, et verosimiliter impleat. Hinc probabiliter dicunt *Salm. c. 10. n. 46. Croix n. 1255. et Lugo l. c. ex D. Antonino*, ut supra, quòd est causa etiam satis justa minuendi pœnitentiam, ut pœnitens majori amore afficiatur erga hoc Sacramentum. Sic pariter loquitur Auctor *Petroc. t. 4. p. 131. q. 3. in fine* : « Studendum maxime est, ut pœnitentes necessarias pœnitentias sine magno incommodo, et absque confusione adimplere possint; experientia quippe quotidiana docemur, importunas, et nimis onerosas satisfactiones pœnitentium animos frangere, et ab earum executione remove. » Et *Card. de Lugo d. 25. n. 60.* sic ait : « Pœnitentia debet esse salutaris et conveniens, hoc est, primo loco attendi debet ad utilitatem pœnitentis, ne scilicet laquei ei injiciantur, ut nova peccata committat; ex quo potissimum capite excusari potest hodierna praxis, qua leves pœnitentiæ imponuntur pro gravissimis peccatis; id enim sæpe fit propter spirituales infirmitates pœnitentium, quia gravioribus pœnitentiis scandalizabuntur, et vel Confessionem fugient, vel certè Confessarios imperitos adibunt. Monendi tamen sunt pœnitentes de insufficientia satisfactionis injunctæ. » Quapropter sapienter advertit S. Th. de Villanova (*Serm. Fer. VI. post Dom. Lactare*) : « Hoc judicio meo ita perficies, si facilem unam (pœnitentiam) injunxeris, acriorem consulueris. » Optima praxis.

Ex his omnibus colligitur, quam imprudenter se gerant Confessarii, qui magnas imponunt pœnitentias, quas prævident pœnitentes non impleturos. O quam plures Confessarii indocti inveniuntur (loquor experientia doctus in Missionibus, in quibus fere triginta annos sum versatus), qui non dubitant absolvere eos qui vel sunt in proxima occasione peccandi, vel recidivi indispositi, et insipienter putant se ipsos curare graves eis imponendo pœnitentias; ex quo fit, quòd illi, etsi pœnitentiam acceptent, ut absolutionem carpant, tamen post absolutionem obtentam, quia nullum eis remedium præscribitur quo præserventur, brevi miserè relabuntur, pœnitentiam non implent, et ab ejus gravitate

deterriti, deinde à Confessione abhorrent, et sic in peccatis diutius tabescunt. Cæterum hîc animadvertendum puto, quòd (extra casum gravissimæ infirmitatis, aut vehementissimæ contritionis, ut supra dictum est n. 507.) non bene ageret Confessarius, si pro culpis mortalibus injungeret pœnitentiam per se levem, quæ levem inferat obligationem. Licet enim, si expedierit, imponatur opus quod respectivè ad peccata sit leve, tamen regulariter semper injungenda est aliqua pœnitentia gravis, quæ gravem inducat obligationem.

311. — « 4. Non potest injungi, 1. ingressus religionis, ut docet *Sa, v. Satisfactio*, quia id nimis durum videtur. 2. Pœnitentia publica, si sit periculum revelandæ Confessionis, aliàs interdum pro publico peccato potest, et expedit. »

Quoad primum spectat, commune est apud DD. non posse imponi in pœnitentiam ingressum in Religionem. Ita *Laym. c. 15. n. 11. et Escob. lib. 17. n. 166. cum Nav. Sa, Sylo. et Henr. ex D. Th. 2. 2. q. 62. art. 2.* An autem possit alicui imponi, ut recipiat Sacramentum Matrimonii? Affirmat *Leand. D. 9. q. 35.* cum quibusdam, casu quo Confessarius noverit Matrimonium esse illi remedium necessarium. Sed meliùs hoc reprobant *Laym. l. c. et Escob. n. 167. cum Fagund.* quia Matrimonium omnimodam requirit libertatem.

312. — Quoad secundum spectat, pœnitentiam publicam certum est non posse pro peccato occulto imponi, ut aiunt communiter *Palau p. 21. §. 2. num. 5. Croix n. 1265. Elbel. n. 236.* et alij passim; quia, ut docent *S. Th. Nav. Suar. Vasq. etc. ap. Elbel*, per hoc indirectè revelaretur sigillum: idque expressè prohibet Rituale Rom. dicens: « Pro peccatis occultis, quantumvis » gravibus, manifestam pœnitentiam non imponat. « Pro peccato autem publico dubitatur, an possit publica imponi pœnitentia? Negant *Nav. Sa, Reg. et Vega ap. Pal. l. c. §. 3. n. 5.* quia hæc esset manifestatio Confessionis, et violatio sigilli. Sed communiter posse affirmant *Pal. l. c. Suar. d. 37. sect. 6. n. 3. Bon. p. 2. num. 14. Croix n. 1264. Roncag. c. 1. q. 7. Antoine p. 517. R. 2. Salm. c. 10. num. 39. Holzm. n. 609. Elbel num. 238. et Escob. l. 17. n. 154. cum Con. Vasq. Henr.* Idque expressè docuit *D. Th. in 4. d. 14. q. 1. a. 5. q. 1.* ubi dixit oportere, « ut peccatum publicum publicam habeat medicinam. » Probatur 1. *ex cap. Manifesta. 1. de Pœnit. et Rem.* ubi dicitur: « Manifesta peccata non sunt occulta correptione purganda. » Et *ex Trid. sess. 24. c. 8.* ubi: « Huic (id est publico peccatori) condignam pro modo culpæ pœnitentiam publicè injungi oportet. » Et in hoc loco loqui Concilium etiam de foro sacramentali intelligunt plurimi ex AA. citatis contra *Nav.* qui intelligit non sine quidem aliquo fundamento, ut mox infra dicitur, de foro externo. Nec obstat dicere, quòd talis publica pœnitentia esset manifestatio Confessionis; nam, cum illa imponatur de consensu pœnitentis necessariò præstando si vult absolvi, manifestatio illa potiùs provenit ex libera actione pœnitentis, quàm ex præcepto Confessarii. Hinc dicunt

Pal. Salm. Ronc. et Escob. locis cit. ex D. Th. ut supra, Confessarium non solum posse, sed etiam aliquando teneri hanc publicam pœnitentiam imponere. Hoc tamen rectè advertunt *Ronc. c. 1. Reg. in prax. 6. et Salm. n. 39. cum Con. et Aversa*, locum habere in solo casu quo aliter non posset nisi per illam publicam pœnitentiam scandalum reparari, puta publicè restituendo honorem alicui publicè dehonurato. Cæterum, si publica pœnitentia non sit ita necessaria, meritò dicunt præfati AA. non debere Confessarium illam imponere reluctanti, cum aliter possit salus obtineri pœnitentis, et scandalum reparari, nempe per publicam frequentationem Sacramentorum, visitationes Ecclesiarum, auditionem Missarum, ingressum in aliquam Congregationem, ubi pietatis opera exercentur, et similia. Hinc *Fagnanus in d. cap. Manifesta*, refert, quòd S. C. noluit declarare, an in foro sacramentali pro publicis peccatis publicæ Pœnitentiæ essent imponendæ.

313. — « 5. Etsi possit, et aliquando ob fragilitatem pœnitentis etiam expediat, injungi opus aliàs debitum, seu præceptum, » v. g. Missæ auditionem die festo, etc. ut docent *Suarez, Vasq. Laym. lib. 5. tract. 6. cap. 15.* et alii. (Unde si scrupulosus sæpiùs redeat ad Confessarium, intra breve tempus semper nova confitendo, non semper necesse est imponere pœnitentiam novam, cum opus ante debitum possit injungi. *Bonac. Henriq. Card. de Lugo, Dian. p. 6. t. 7. R. 6.* contra *Suar. Reg. et Bann.*) Si tamen Confessarius non exprimat, censetur imperasse opus liberum, ut docent idem, et *Dian. p. 3. tract. 4. R. 84. Vide Con. d. 10. dub. 8. et Dian. p. 4. t. 4. R. 241.* »

Dubitatur igitur 1. An possit pro pœnitentia imponi opus aliàs debitum? Negant *Palud. Scoto, Cupreol. etc. ap. Renzi cap. 2. sect. 3. q. 5.* et consentit *Antoine pag. 517. q. 3.* ubi dicit semper esse imponendum aliquod opus supererogatorium; quia opus aliunde præceptum præstandum est à pœnitente, etiamsi non confiteatur. Sed communiter et meritò affirmant *Lugo d. 25. n. 67. Sanch. Dec. l. 1. c. 14. p. 5. Suar. d. 38. sect. 6. Bonac. q. 5. sect. 3. p. 2. n. 12. Anacl. p. 635. n. 28. Holzm. n. 607. Laym. cap. 15. n. 10. Elb. n. 246. Escob. l. 17. n. 170. Spor. n. 504. Dian. p. 3. t. 4. R. 83. cum Vasq. Turr. Duar. Vill. etc. Pal. p. 21. §. 1. num. 10. cum Nav. Soto, Henr. Ronc. c. 1. q. 6. R. 2. cum Con. et Candido, ac Salm. cap. 10. num. 28. cum Aversa, Victor. etc.* Ratio, quia opus illud jam præceptum, cum sit satisfactorium, bene potest per claves elevari ad meritum etiam satisfactionis sacramentalis; unde sicut qui die festo audit Missam, etiam ex voto debitam, duplex habet meritum; ita qui implet opus aliàs præceptum, junctum simul in pœnitentiam. Hoc tamen non faciendum bene advertunt *Suar. Laym. et Sporer l. cit.* nisi spectata fragilitate pœnitentis. Communiter autem dicunt DD. quòd nisi expressè Confessarius imponat opus aliàs præceptum, intelligitur impositum opus supererogatorium. Vide *Pal. l. c.* qui citat *Sanch. et Bon.* Si verò Confessarius imponat auditionem

Missæ per mensem, non est obligatio audire duas Missas in festo, ut satis communiter docent *Con. d. 10. dub. 8. Laym. n. 9. Sanch. n. 6. Pal. t. 1. tr. 3. d. 19. p. 1. n. 4. Croix n. 1281. Elbel n. 235. Spor. num. 564. et Salm. num. 30. cum Bon. Mercero, et Diana.*

Dubatur 2. An si pœnitens statim post absolutionem deferat aliud peccatum, sufficiat illi eandem imponere pœnitentiam? Affirmant *Bonac. q. 5. p. 2. n. 3 et Croix n. 1239.* ex eadem ratione ut supra. Sed meritò id reprobant *Palauis p. 21. §. 2. num. 10 et Roncaglia c. 1. q. 6. R. 2. cum Candido;* nam licetò opus aliàs præceptum bene possit injungi in pœnitentiam, ut supra dictum est, non tamen opus præceptum eodem titulo satisfactionis sacramentalis.

514. — « 6. Etsi etiam possit injungi opus internum, uti contra » *Merat.* et alios docent *Con. Hurt. et Dian. p. 4. t. 4. resp. 241.* » communiter tamen debet esse externum, et afflictivum, v. gr. » oratio, jejunium, eleemosyna. Nam avaris eleemosyna, luxu- » riosis afflictio corporis convenit. Utrùm verò licitè imponan- » tur preces recitandæ pro defunctis, dubitari potest. *Vega t. 2. » c. 64 et Joan. Sanch. d. 16. n. 1. negant: affirmant probabilius » Turr. de pœnit. d. 37. dub. 4. Card. de Lugo d. 25. sect. 5. Vide » Dian. t. 4. p. 3. res. 54. »*

Advertendum hîc, quòd tam oratio, quàm eleemosyna, et quodecumque aliud bonum opus injunctum in Sacramento Pœnitentiæ valet pro opere pœnali et afflictivo, prout communiter docent Doctores, quia respectu ad nos per naturæ lapsæ statum quæcumque virtuosa actio rationem habet pœnæ, ex eo quòd, amissa originali justitia, omnes ad terrena et propria commoda proni sumus. Ita *Valent. t. 4. d. 7. q. 14. punct. 3. Castrop. d. un. p. 21. §. 3. n. 1. Laym. tr. 6. de Sacr. Pœnit. c. 15. n. 9. Pitig. 2. p. dist. 15. q. 1. art. 3. concl. 1. et Salm. tr. 6. de Pœn. c. 10. n. 26,* cum aliis et *Busemb.* ut supra. Idem scripsit novissimè doctus Auctor libri, cui titulus: *Istruz. per li Noo. Confess. part. 1. cap. 16. n. 373.* ubi dixit: *Ma qui s'aoverta che noi non chiamiamo, nè stimiamo, inutile la penitenza qualunque ella si sia, che s'ingiuuge nel Sacramento, essendo certo, cheanche un semplice segno di Croce congiunto con esso Sacramento è efficace per soddisfare; tanto più che nello stato presente della natura caduta ogni opera buona è in qualunque modo afflitiva e penale.* Id bene confirmatur à S. Francisco Salesio in sua *Philothea cap. 23. pag. 201.* ubi: *L'uno ha della pena a digiunare, l'altro a seruire gl'infermi, a confessare, predicare, assistere agli sconsolati, e fare orazione, e simili esercizi: questa pena (id est orandi, etc.) vale viù che quell'altra (id est jejunandi); perciocchè, oltre che egualmente doma il corpo, ella fa frutti molto più desiderabili.* Præsertim confirmatur à S. Thoma, qui dicit: « Quælibet oratio » habet rationem satisfactionis, quia quamvis habeat suavitatem » spiritûs, habet tamen afflictionem carnis (ut dicit Gregorius » super *Ezech. homil. 14.*) Dum crescit in nobis fortitudo amo-

» ris intimi, infirmatur procul dubio fortitudo carnis. » (*S. Th. » Suppl. q. 15. ar. 1.*) »

Dubatur hîc 1. An possit imponi opus internum? Negant *Sancius d. 16. n. 1. et Alens. ac Almain. ap. Suar. d. 38. sect. 6. n. 2.* quia pœnitentia, cum sit pars Sacramenti debet esse sensibilis. Sed meritò cum communi sententia affirmant *Suar. Lugo d. 25. n. 67. Pont. de Matr. l. 1. cap. 7. n. 4. Laym. cap. 15. quæst. 1. Bonac. p. 2. n. 10. Escob. n. 148. Spor. n. 563 et Salm. cap. 10. n. 27. cum Con. Reg. Hurt. Aversa, etc.* Ratio, quia tale opus jam per se est meritorium, et satis fit sensibile per impositionem Sacerdotis, ac acceptationem pœnitentis, prout contritio fit sensibilis per Confessionem; et sic respondetur rationi oppositæ.

Dubit. 2. An possit imponi opus applicandum pro defunctis? Negant *Sancius d. 36. n. 1. et Vega cap. 64. cas. 4,* quia tunc opus non proderit pœnitenti ad satisfaciendum pro seipso, ut tenetur. Sed communius affirmant, et probabilius *Pal. p. 20. §. 3. n. 5. Lugo d. 25. n. 62. cum Turr. Anacl. pag. 635. n. 30. Sporer n. 570. Elbel n. 246. Holzm. n. 608. Salm. cap. 10. n. 37. cum Aversa, Hurt. Busemb. etc. in Cathec. Rom. ubi dicitur: « Igitur » universæ satisfactionis modum culpæ ratio temperabit. Sed ex » omni satisfactionum genere maxime convenit pœnitentibus præ- » cipere, ut certis aliquot et definitis diebus orationi vacent, ac » pro omnibus, præsertim pro iis qui ex hac vita in Domino de- » cesserunt, preces Deo faciant. » Ratio, quia quælibet eleemo- » syna est verè meritoria, et licet satisfactio illius operis tunc applicetur defunctis, satisfactio tamen bonæ voluntatis pœnitentis, qua opus applicat, ipsimet cedit.*

« 7. Potest etiam aliquando injungi cessatio ab aliquo bono » opere (v. gr. nimia corporis afflictione), vel abstinentia aliqua » vice à Communionem, ad promovendum majus bonum pœnitentis, si prudens Confessarius ad eum finem expedire judicet. » *Salas, Card. de Lugo, Dian. etc. cum Aversa q. 13. sect. 3. » contra Joannem Sancium. »*

Dubatur, an possit imponi cessatio ab aliquo bono opere, nempe à Communionem, jejunio, etc.? Negat *Sancius d. 33,* quia hoc non esset opus meritorium. Sed communiter rectè affirmant cum *Busemb.* et aliis, *Lugo d. 25. n. 64. Spor. n. 573. cum Suar. et Salm. c. 10. n. 36. cum Mol. Rodr. Gabr. etc.* Ratio, quia hujusmodi cessatio bene potest aliquando esse actus virtutis, saltem ad servandam obedientiam Confessario. Rectè verò advertit *Lugo,* regulariter non expedire hujusmodi pœnitentiam imponere; imò nec posse imponi, quando omissio illius operis sit fortè occasio aliis judicandi, quòd à Confessario in pœnitentiam fuerit injuncta, juxta dicta n. 512.

« 8. Etsi possit immediatè post absolutionem adhuc injungi » * (ut communissimè dicunt *Salmant. cap. 10. n. 42. Vico q. 6. » art. 1. in fine cum Diana, et Spor. n. 576. cum communi*)*; de- » bet tamen fieri ante, ut servetur ordo judicii. Vide *Dian. p. 3. » 5.*

» t. 4. resp. 136. et p. 5. t. 13. res. 36, ubi ex cap. finali, et Och.
» docet, etsi consuetudo habeat ut ita fiat, illam tamen non in-
» duxisse obligationem.

» 315. — « Resp. 2. Pœnitens communiter tenetur sub gravi
» obligatione pœnitentiam, si rationabilis sit, acceptare, et im-
» plere, ut habet communis contra Cajet. Sylo. Nav. quorum
» sententia ad hoc saltem serviet, ut neminem non absolutum
» dimittas, si vel levissimam subire velit ut notat Sotus, et Reg.
» lib. 7. cap. 2. Diuna p. 3. t. 4. Reg. 51. et p. 2. t. 15.
» R. 52. * (Sed huic non acquiesco juxta id, quod dixi n. 510. in
» fin.) * »

» « Dixi 1. communiter; quia probabile est, quod docent Laym.
» lib. 4. t. 6. d. 15. Suar. et Dian. p. 3. t. 4. R. 136. contra Con.
» Henriq. et alios, pœnitentiam sub veniali tantum obligare se-
» quentibus casibus: I. Si imposita sit pro solis venialibus. Ita
» citati contra Henr. Fagund. II. Si pro mortalibus aliis con-
» fessis. III. Omissionem partis non gravis, in Confessione
» mortalium; vel etiam omissionem totius; si levis sit, v. gr.
» unum Miserere. Con. Fagund. cum Dian. p. 3. t. 4. R. 102.
» et p. 6. t. 8. R. 45. * (Levem esse omittere unum Miserere, di-
» cunt etiam Pal. p. 21. §. 4. n. 11. et Lugo d. 25. n. 74. Rosarium
» verò B. Virginis, etsi quinque decadam, minimè dici potest ma-
» teria levis.) * IV. Si confessarius noluit obligare sub mortali;
» quia cum possit imponere pœnitentiam liberè, et sine omni obli-
» gatione, ut probat Suar. hic d. 38. sect. 7. Henriq. Fill. Fagund.
» Tann. Conin. de Sacr. d. 10. dub. 8. n. 65. contra Turr. et Vasq.
» potest etiam sub levi tantum imponere. * (Et sic insinuat agen-
» dum P. Segneri in suo Parocho Instr. ac Croix l. 6. p. 2. num.
» 1249. si pœnitens non acceptaret pœnitentiam impositam) * Vide
» Dian. p. 3. t. 4. R. 241. et p. 4. t. 4. R. 82. V. Eum, qui lucra-
» tur indulgentiam plenariam, liberari ab onere pœnitentiæ (nisi
» sit medicinalis) docet Dian. part. 5. t. 12. R. 3. et p. 9. t. 6.
» R. 56. et Tann. Gran. C. de Lugo, etc. contra Val. March. et
» Avers. * (Vide de hoc n. 519.) * »

» « Dixi 2. Si rationabilis sit; quia si justo sit gravior, ac diffi-
» cillior, nec Confessarius eam moderari velit, non peccabit gra-
» viter pœnitens, si sine absolutione discedens, alterius Sacer-
» dotis judicio peccata submittat, ut docent Suar. Con. Laym.
» Imò ad eam non obligabitur, si omnino injustam esse constet,
» aut si pœnitens eam non possit implere; vel illius sit oblitus.
» Nec tunc ad aliud quidquam tenetur, etsi expediat, ut is, qui
» si ve culpabiliter, si ve sine culpa oblitus est, in sequenti con-
» fessione similem sibi injungi petat. Ita Conin. Laym. Dian. p. 4.
» t. 4. R. 241. contra Richar. et Sylo. qui putant talem Confes-
» sionem esse repetendam: quod præter AA. citatos negat etiam
» Card. de Lugo n. 78. ex Vasq. docens, talem satisfacere, si
» confiteatur illud peccatum oblivionis culpabilis. »

» 316. — Hic plura dubia occurrunt discutienda. Dubitatur 1.
» an pœnitens teneatur acceptare justam pœnitentiam, quam im-

» ponit Confessarius? Tres sunt sententiæ. Prima negat, quam te-
» net Cajet. t. 1. Opusc. tr. 6. q. 2. ad 2. et probabilem putant
» Sporer n. 548. et Tamb. c. 2. n. 7. quia non tenetur acceptare, qui
» vult eam solvere in Purgatorio. Secunda sententia, quam tenent
» Nav. cap. 26. n. 29. item Sotus, Med. Gabr. ap. Lugo d. 25. n. 68.
» et Soto, Zerola, Vill. etc. ap. Renzi c. 2. sect. 3. qu. 12. dicit
» posse non acceptare, sed si acceptet, teneri ad eam exequendam.
» Tertia sententia communis et vera, quam tenet Suar. d. 38. sect. 7.
» n. 2. (qui oppositas vocat temerarias, Lugo l. c.) ubi nostram
» sententiam vocat certam cum Vasq. et Victor. (qui post Triden-
» tinum dicunt esse de fide) Elbel n. 227. et Salm. c. 10. n. 52. cum
» S. Thoma, Palud. et P. Soto, dicit peccare, qui pœnitentiam non
» acceptat, vel non vult implere, et absolutionem vult recipere.
» Ratio, quia, ut docet Benedict. XIV in Epist. Encycl. Inter
» præteritos (in Bullar. tom. 3. n. XXI §. 65.) sicut Confessarius
» justam tenetur injungere pœnitentiam, ita pœnitens tenetur illam
» acceptare.

» Probabile tamen est, quòd si pœnitenti videatur pœnitentia
» illa justo gravior, aut nimis onerosa respectu ad suam imbecil-
» litatem, tunc si confessarius nollet eam moderari, posset saltem
» sine culpa gravi discedere absque absolutione, et alium adire
» Confessarium, ut dicunt cum Busemb. et Coninch. supra, Suarez
» d. 38. sect. 7. n. 4. Laym. c. 15. n. 6. Elbel n. 228. Holzm. n. 601.
» et Spor. n. 550. Hoc tamen intelligendum, si pœnitentia illa
» verè sit irrationabilis, vel impar debilibus viribus pœnitentis;
» nam si contra pœnitentia facile posset ab eo impleri, et nollet ex
» mera desidia illam acceptare, ac cum levi absolvi vellet, non
» videtur posse excusari à peccato gravi, quia (ut bene ait Lugo
» n. 69.) sicut peccaret Sacerdos imponendo levem pœnitentiam
» sine justa causa pro gravibus culpis, ita peccaret pœnitens vo-
» lens sine causa recipere absolutionem cum pœnitentia justo
» leviori.

» 317. — Dubitatur 2. An pœnitens peccat graviter, si omittat
» implere pœnitentiam gravem, impositam pro venialibus, aut
» mortalibus confessis? Commune est quòd si injungatur pœni-
» tentia levis, non est obligatio illam implendi sub gravi, etiamsi
» tota omittatur; Pal. p. 21. §. 4. n. 11. Lugo d. 25. n. 74. Renzi
» cap. 2. sect. 3. q. 14. Suar. d. 38. sect. 7. n. 5. Croix n. 1278.
» cum Avers. et aliis passim. Ratio, quia materia levis non est
» capax gravis obligationis. Nec obstat, quòd Sacramentum ma-
» neat incompletum, nam illud jam est completum essentialiter;
» completio autem integralis per materiam levem non obligat nisi
» leviter secundum materiam. Dubium vertit, quando materia
» pœnitentiæ est gravis. Prima sententia probabilis et commu-
» nior dicit esse peccatum grave illam omittere, ita Lugo, et Pall.
» ll. cc. Bon. q. 5. sect. 3. p. n. 4. Ronc. cap. 2. q. 2. R. 2. Con-
» cina p. 423. num. 11. Salm. cap. 10. n. 62. Esc. lib. 17. n. 206.
» cum Henriq. Con. Fag. et Nugno. Ratio, quia gravitas vel levitas
» hujus obligationis non sumitur ex gravitate causæ, nempe peccati

confessi, sed ex materia præcepta, scilicet pœnitentiæ impositæ. *Secunda* verò sententia satis probabilis negat hanc obligationem esse gravem; ita *Nao. cap. 21. n. 43. Suar. l. c. Laym. cap. 15. n. 7. Diana p. 3. trac. 4. R. 136. Spor. n. 544.* et probabiliter putant *Lugo n. 76. Mazzotta to. 3. p. 381. Tamb. cap. 2. n. 4. cum Henr. et Croix, n. 1279. cum Soto Palud. Fill. Led. et Aversa.* Ratio, quia hoc casu materia satisfactionis impositæ non est necessaria in quantum est gravis; unde sicut Confessarius non tenebatur, imò nec poterat illum imponere sub gravi, ita nec pœnitens sub gravi adimplere. Nec valet dicere quòd pœnitentia non est commensuranda cum peccato, sed cum pœna temporali ob peccatum debita; nam respondetur 1. Quòd si hoc esset, utique deberet pro quolibet veniali gravis imponi pœnitentia, cum unicuique veniali gravis, imò gravissima debeat pœna. Resp. 2. quòd ex Tridentino pœnitentia injungenda est *pro qualitate criminum*, non autem pœnæ. Sentio tamen dicendum cum *Roncaglia* (cui consentit etiam *Laym. l. c.*) quòd si per accidens peccata illa venialia valde disponerent pœnitentem ad mortale, tunc posset Confessarius gravem ei imponere pœnitentiam, ut ipsum removeat à periculo peccandi mortaliter; et tunc tenebitur pœnitens, si velit absolvi, illam acceptare et adimplere. Præterea censeo, quòd si pœnitens pro mortalibus confessis condignam non egerit pœnitentiam, tunc si iterum eadem peccata clavibus subjiciat, bene poterit Confessarius gravem injungere pœnitentiam; et pœnitens, si acceptet, tenetur eam implere.

An autem circumstantias pœnitentiæ impositæ teneatur pœnitens implere sub mortali, nempe ad recitandam coronam flexis genibus, brachiis extensis, et similia? Resp. nulli dubium, quòd omissio circumstantiæ erit saltem venialis; quando verò erit vel ne mortalis, pendet ex molestia levi aut gravi, quam affert circumstantia, vel per se, vel respectivè ad pœnitentem, prout significaverit Confessarius pœnitentiam imponens; ita communiter *Sanch. Dec. l. 4. c. 12. n. 8. Lugo d. 25. n. 93. Viva q. 5. ar. 2. n. 4. Renzi c. 2. sect. 3. q. 16. Tamb. l. 4. c. 2. n. 14. et Croix n. 1280. cum Dicast. Aversa, etc.*

518. — Dubitatur 3. An Confessarius pro culpis gravibus possit imponere pœnitentiam gravem, sed sub obligatione levi? *Prima* sententia negat, quam tenent *Renzi c. 2. sect. 3. q. 14. et Bonac. qu. 5. sect. 3. p. 4. n. 4. cum Coninch. et Nugno.* Ratio, quia, licet possit legislator in materia gravi obligare tantum sub levi, tamen in hoc Sacramento Confessarius non reputatur ut legislator, sed ut simplex minister, cum ibi agat nomine Dei, unde non potest materiam per se gravem sub levi imponere. *Secunda* sententia communior affirmat, quam tenent *Busemb.* ut supra cum *Henr. et Fag. Suar. d. 38. sect. 7. n. 5. Filliuc. tr. 8. n. 54. P. Segneri Instruct. ad Conf. cap. 3. Tamb. l. 4. c. 2. n. 6. Dicast. ap. Croix n. 1249.* et probabilem vocat *Viva. q. 6. art. 1. n. 2. cum Medina, et Diana.* Ratio, quia revera (ut ipsi adversarii concedunt, utque dictum est *Tom. 1. l. 1. n. 143.*)

quilibet legislator potest gravem materiam præcipere sub levi. Nec obstat ratio opposita: nam Confessarius in hoc Sacramento non tantum fungitur vicibus Christi, sed etiam est à Christo constitutus verus iudex et legislator, qui ex potestate sibi tradita solvit remittendo peccata, et ligat præcepta imponendo circa obligationem satisfactionis implendæ: unde hujus obligationis gravitas oritur non ex vi Sacramenti, sed ex præcepto Confessarii. Hæc secunda sententia per se loquendo valde probabilis mihi videtur, sed non probarem, si Confessarius ex hac doctrina vellet pro peccatis gravibus totam pœnitentiam imponere sub levi, excepto casu gravis ægritudinis, aut intensissimæ contritionis, vel alio casu rarissimo, in quo omnino videretur expedire ad salutem pœnitentis; censeo enim ex præcepto Tridentini teneri semper Confessarium injungere aliquod grave opus sub obligatione gravi (ut jam dixi *n. 510. in fine*); licet sit leve respectivè ad numerum et gravitatem peccatorum. Præfata ergo sententia deservire poterit ad hoc tantum, ut Confessarius, postquam imposuit aliquam pœnitentiam gravem, aliam graviolem injungat sub levi, ut si pœnitens illam implebit, sacramentaliter satisfaciatur; si verò negliget, non gravetur culpa gravi. Et sic puto rectè se gerere Confessarium; cum enim spectata pœnitentis imbecillitate possit Confessarius primam tantum gravem pœnitentiam imponere sub præcepto, et graviolem sub consilio præscribere, meliùs consulet bono pœnitentis, imponendo illam graviolem sub levi, ut omnia opera injuncta eleventur ad meritum satisfactionis sacramentalis. Minimè autem approbo id quod dicunt *Medina ap. Suar. et alii ap. Busemb.* ut supra, nempe quòd Confessarius possit aliquando injungere pœnitentiam sine ulla obligatione; hoc dico est omnino improbabile; nam legislator potest ferre et non ferre legem; sed si ferat, non potest quidem eam ferre sine obligatione, cum lex debeat necessariò saltem sub levi obligare: lex enim quæ non obligat non est lex, sed consilium.

519. — Dubitatur 4. An tempore Jubilæi, vel Indulgentiæ plenariæ possit Confessarius absolutionem impertiri nulla injuncta pœnitentia? *Prima* sententia affirmat, et hanc tenent *Lugo d. 27. n. 21. Suar. d. 38. sect. 10. n. 10. Pal. p. 21. n. 9. cum Tolet. et Sa, Viva qu. 6. art. 1. n. 1. v. Quinto* (limitant tamen *Salm.* et *Viva* nisi pœnitens indigeat aliqua pœnitentia medicinali): et idem docuit *D. Th. Suppl. qu. 25. ar. 1. ad 3.* ubi ad objectionem, quòd non possit Sacerdos remittere pœnitentiam, cum hæc sit pars Sacramenti, respondet: « Pro eo faciendi Indulgentias, solvit pœnam quam debuit, de bonis Ecclesiæ » communibus. » Subdit verò ad 4. « Tamen consulendum est » eis, qui indulgentias consequuntur, ne propter hoc ab opere » ridus pœnitentiæ injuuctis abstineant. » Ratio hujus sententiæ est, quia pœnitentia principaliter imponitur pro satisfacienda pœna temporali, quæ jam tota remittitur per Indulgentiam. Sed his non obstantibus, tenendum est oppositum cum *Conc.*